

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

7. Præcepta de Mutuo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

Voluit Deus, vt anno quinquagesimo post septem hebdomadas completas communes essent terræ fructus sua sponte nascentes, vt eo anno tantundem pauperes colligere possent, quantum diuites. eodem etiã anno, vt colligi potest Exod. 21. & testam Ioseph. lib. 3. Antiquita. cap. 10. serui, qui anno septimo seruitutem adhuc non euaserant, quia ipsi noluerant, anno quinquagesimo dimittebantur, ac ita pristinam recuperabant libertatem, & vnã cum eis vxores & liberi, quos in seruitute genuerant, libertate donabantur, hoc intelligebatur de seruis Hebræis; nam qui serui erant ex Gentibus, perpetua seruitute tenebantur, vt suo loco dicam inferiùs.

Eodem item capite statuit lex: vt quodcumque aliquis ante quinquagesimum annum redimeret possessionem suam, quam emptori vendiderat, soluere tantum cogere tur reliquum pretium, quod ab emptore acceperat, computando in fortem fructus omnes, quos emptor perceperat ex possessione empta, Verbi grati; Ruben agrum suum vendiderat Iudæ tribus millibus aureorum, ad triginta annos, qui supererant vsque ad annum quinquagesimum iubileum, post exactos verò quinque annos, à venditione, redimere volebat agrum suum, solum debebat reddere Iudæ emptori bis mille, & quingentos aureos, quoniam Iudas lege ipsa cogebatur computare in fortem fructus quingentorum aureorum, quos perceperat in quinque annis, ex agro, quem emerat à Ruben: nam singulis annis respondebant fructus centum annorum ex agro vendito ad triginta annos tribus millibus aureis. Lex erat æquissima, quia possessiones non in perpetuum, sed ad tempus vendebantur, & potius fructus agrum, quam proprietatem emebatur, aut potius pecuniam mutuo dabat emptor, & tanquam pignus agrum accipiebat. Item, vt memores simus, nos bona, quæ possidemus, aliquando reliquos.

Item, Deuteronomij 19. & Leuitici 19. Lex est huiusmodi: Non habebis in sacculo diuersa pondera, maius & minus: nec erit in domo tua modus maior & minor. Pondera habebis iustum & verum. Lex est hæc iustitiæ & æquitatis plenissima, ad cauendas incredibilem nequitias, fraudes & artes in mercibus permutandis, vendendis, emendis, soluendis, siue reddendis. Vnde Salomon: Pondera & statera, iudicia Domini sunt, & opera eius omnes lapides sacculi. Lapidibus in sacculo afferuatis distinguebant Hebræi diuersa ponderum genera. Et rursum: Statera dolosa abominatio est apud Deum, & pondus æquum voluntas eius; & Michæas: Nunquid iustificabo stateram iniquam, & sacculi pondera dolosa, in quibus diuites repleti sunt iniquitate?

Cap. VII.

P R A E C E P T A

De mutuo.

Deuteronomij 25. Lex erat, vt septimo quoque anno debita remitteretur ciuibus Hebræis, quæ scilicet soluendo non erant: quamuis repeti iure possent ab externis, peregrin-

nis, & aduenis. Et ibidem: Si vnus de fratribus tuis, qui morantur intra portas ciuitatis tuæ, ad pauperem deuenierit, non obdurabis cor tuum, nec contrahas manum, sed aperies eam pauperi, & dabis mutuum, quo eum indigere perspexeris.

Deuteronomij 23 habetur hæc lex: Non sanerabis fratri tuo ad vsuram, nec fruges, nec quamlibet aliam rem, sed alieno. Permisit Deus Iudæis, vt vsuras ab externis peterent & acciperent: prohibuit tamen eas ab alijs Hebræis exigere. Sed dubiæ questionis est, an illis permisit vsuras à gentibus accipere, vt minus malum ad plura & maiora mala euitanda, an vero vt honum? Dux sunt opinioniones, vna affirmat permisisse vt minus malum. S. Thom. Secunda Secunda. quest. 78. artic. 1. Altera dicit permisisse vt bonum. Gabr. in 4. distinct. 15. quest. 11. art. 1. nota. 6. & Mai. 4. dist. 35. quest. 29. Med. de rebus restit. ex vsura. quest. 2. Vtraque opinio est probabilis, vt docet Antonin. par. 2. cit. 1. cap. 7. §. 2. Couar. libro 3. varia. resolu. cap. 1. num. 7. Sciendum est, vsuram esse prohibitam iure naturali, & diuino, in vtroque testameto, & Canonico, vt in suo loco dicemus, & licet is, qui exigit & accipit vsuras grauius peccet: non tamen peccatis, qui petit mutuum ab eo, quem nouit non nisi cum scilicet daturum mutuum. item, peccant grauius, qui statuto condito, vel sententia lata vel opera suafaciunt, vt vsuræ soluatur, vel cum repetuntur, faciunt ne restituantur, Clemen. 1. de vsu. nec vlla consuetudo contra hoc, vim & locum habere potest: cum sit corruptela contra ius naturale & diuinum, vt suo in loco dicam. Secus vero est, si princeps aliquis impunè tantum permittat in locis sibi subiectis Iudæis subditis vsuras accipere: aut statuat, ne immoderatas, aut ne vltra certam quantitatem exigant, aut ne iudicio non det actionem repetentibus vsuras, quas sua sponte antè soluerunt. De his singulis suo loco plenius disputabo.

Exodi 22. Si quis à proximo suo animal commodato acceperat, vel conduxerat, æstimationem reddere cogebatur, si absente domino delictatum, mortuum uè esset: domino uero præsentem, ad id non compellebatur, quamuis mercedem conducti animalis soluere debebat. Ratio huius legis erat, quia si præsentem domino perierat, ipsi imputandum erat, eò quod rem suam seruare posset: at si eo absente id mali acciderat, commodatarius vel conductor damnum restituere cogebatur, quoniam probabiliter credebatur in culpa fuisse.

Cap. VIII.

P R A E C E P T A

De pignore.

Deuteronomij 24. ita iubet Lex: Non accipies loco pignoris inferiorem, & superiorem molam: quia animam suam apposuit tibi. Præcipit sub exemplo vtriusque molæ necessariæ ad molendum triticum, sine quo homo non alitur, non sustentatur & uiuit, ne loco pignoris accipiatur aliquid eorum, quæ sunt ad victum necessaria: quia animam suam, inquit, apposuit tibi quasi dicat, vitam suam periculo obicit. Ibidem: